

Костянтин КОРСАК

доктор філософських наук, професор,
ПУВО «Київський медичний університет»

Ключові слова: вища освіта, інформаційна епідемія, азбестова лихоманка, міф про глобальне потепління, h-індекс Хірша, публікації в Scopus і Web of Science, нереалістичні стандарти в науках.

Винахід і розвиток новітніх засобів масової інформації змінює умови діяльності вищих шкіл через появу конкурентних джерел, які високо оцінює молодь і забуває про книги.

Ще одна освітня проблема – «інформаційні епідемії». Цей термін означає запланований проект групи осіб, які пропонують привабливий для ЗМІ контент антинаукового чи псевдонаукового характеру. Зусиллями ЗМІ інформаційна епідемія не тільки привертає увагу всього населення і має економічні наслідки, а й проникає в систему освіти як альтернатива класичним знанням і теоріям. У статті детально розглянуто кілька сучасних інформаційних епідемій – азбестова лихоманка, глобальне потепління і кількісне оцінювання наукової продукції з використанням h-індексу Хірша.

УДК 130.12+17.023.36+37.01

**ВИЩА ОСВІТА
В УМОВАХ
ШКІДЛИВИХ
ІНФОРМАЦІЙНИХ
ЕПІДЕМІЙ**

© Корсак К., 2018

Особливий акцент зроблений на нереалістичні вимоги до науково-викладацького персоналу установ вищої освіти України щорічно друкувати статті в часописах з бази даних Scopus і Web of Science.

Ця стаття присвячена оцінці сьогодення і прогнозу майбутнього вищої школи, сфери освіти, економік і життєдіяльності всього людства. Очевидно, що існує дуже багато різноманітних пояснень особливостей поведінки і засад діяльності всієї сучасної популяції біологічного підвиду Homo Sapiens Sapiens. Найпростішим і одночасно найпоширенішим є релігійне твердження про Волю Божу, яка однозначно визначає все матеріальне, нематеріальне і навіть те, про що людина і не здогадується (зауважимо, що колосальна множинність релігій і сект аж ніяк не заважає повній тотожності вказаного твердження в усіх з них).

Незрівнянно різноманітнішу палітру поглядів в усі часи надавали «науки» (тут це слово поєднує Sciences & Arts) принаймні з моменту досягнення ними спроможності генерувати безліч різноманітних абстрактних і конкретних понять та оперу-

вати ними для досягнення вельми різноманітних цілей. Серед них далеко не завжди пріоритетним було прагнення пізнання «Істини», а, як буде засвідчено в подальшому тексті, виконання нав'язаних державою/диктатором завдань чи досягнення банально меркантильного індивідуального/групового зиску.

Сьогоднішня вирізняється не тільки безприкладно великою чисельністю вказаної популяції в її найрізноманітніших за розмірами і мовами фрагментах, а й формуванням надто великого розриву в мисленні та можливостях їх учасників. Цей факт можна висловити іншим чином, якщо ввести поняття «соціально-ефективного часу» – того, в якому й живе «даний фрагмент» (перше звернення до нього автор виконав у своїй «докторській» монографії [5]). На його основі точніше, аніж через економічні показники на кшталт «загальний ВВП», «ВВП, що припадає на одну особу», можна одразу ж отримати уявлення про щоденне життя людей, їхні справжні пріоритети, сподівання та ін. За показником соціально-економічного часу легко виявити ті народності, які живуть ще в неоліті (африканські бушмени, які детально описані в [10]), а також невелику групу провідних держав, що й справді перебувають уже в ХХІ ст. (до них автор відносить не США, чия політика мало змінилася з часів війни з Мексикою за Техас і Каліфорнію, а більш скромні – Швейцарію, Швецію, Ірландію, Фінляндію та Сінгапур).

Вельми актуальним ми вважаємо наголосити на тому, що всі групи людей використовують засоби посилення своїх спроможностей для життєзабезпечення. Для бушменів це «посилювачі» зубів і рук (кремені, обсидіан, вогонь, списи і луки), більшість людей мають знаряддя з металу і штучних матеріалів для транспорту і зв'язку, а невелика частина науковців вийшла на стартову позицію для посилення можливостей людського мозку, створивши перший варіант «штучного інтелекту» (*Artificial intelligence – AI*). Дещо він уже робить краще від людей, зокрема, завдяки

більшій пам'яті і швидкості операцій – перемагає кращих серед кращих у грі в шахи та в го, точніше від консилиуму лікарів надає діагноз в особливо складних випадках комплексних порушень здоров'я, на основі цифрової фотографії ідентифікує негаразди в роботі сітківки ока, переважає чималі колективи людей у створенні нових комп'ютерних ігор ([1; 2] та ін.). Та цей посилювач можливостей людей перебуває лише на старті свого розвитку і подібний до паротяга, маючи перед собою колосальні перспективи, адже на штучний інтелект, Інтернет речей, поглиблене вивчення мозку, законів його діяльності та виявлення засад поведінки людини витрачаються у даний момент не тисячі доларів, а багато десятків мільярдів щороку.

У системах освіти і в секторі вищої школи зі зрозумілих причин зміни відбуваються повільно й так, що для загалу населення вони малопомітні: фасади багатьох університетів не змінилися з моменту їх спорудження; нові приміщення зводять рідко через повне припинення зростання студентських контингентів не тільки в Україні, а й у більшості розвинених держав; тема «вища школа» вигулькує у ЗМІ тільки перед черговою щорічною вступною «кампанією» та ін. Стихли в ЗМІ потоки статей на підтримку підвищення якості навчання в університетах через розміщення в аудиторіях 2–4–6 чи більше прикріплених до стін чи стелі телевізорів, але все ще зустрічаються заклики «поглибити інформатизацію навчального процесу», хоч реальні випадки зробити щось подібне через виділення мільярдів доларів завершилися жахливим погіршенням знань учнів і студентів (детально світ вивчив це на прикладі Японії [12]).

На жаль, надто мало в ЗМІ України та в її науковій педагогічній періодиці звертають увагу на радикальну зміну всього інформаційного простору, в якому зросли наші студенти і змушені діяти установи вищої освіти (УВО). Ядро цього катаклізму полягає в тому, що молодь з покоління «міленіалів (покоління Y)», яке зростало в умо-

вах щоденного використання комп'ютерної техніки, у даний момент практично ніколи не кидає погляд на сторінки книг і має все меншу і меншу потребу звертатися для отримання цілком нових знань до старшого покоління (до шкільних учителів і викладачів УВО). У цій статті ми з усієї множини новітніх глобальних явищ (їх повний авторський список має аж 113 позицій) звернемо головну увагу на те, що можна назвати *«шкідливими інформаційними епідеміями»*, адже вони мають, безсумнівно, деструктивний вплив на діяльність середніх і вищих шкіл.

Мета статті – аналіз примноження кількості і сили негативних подій в світовому і національному інформаційному полі, які все більше шкодять формуванню у дітей і молоді конструктивного світогляду і спроможності успішно знаходити знання, необхідні для появи тих професійних компетентностей, які будуть необхідні на ринку праці зразка ХХІ ст.

Для виконання цього завдання необхідно звернутися не до «світового й національного історичного досвіду» та багатьох видань з методології науково-педагогічних досліджень, а до моніторингу відкриттів і технологічних досягнень, які щоденно зростають у кількості складності, вимагаючи для усвідомлення і використання мало не безперервного удосконалення змісту того навчального матеріалу, який старше покоління повинне пропонувати учням і студентам. Доступні у світових базах даних матеріали автор доповнюватиме власними припущеннями, стежачи за чітким відділенням фактів і вимірів від гіпотез і передбачень.

Розпочнемо виклад з порівняно примітивної заокеанської «інформаційної епідемії», у центрі тематики якої перебуває природний матеріал, якого, зазвичай, називають «азбест». Порівняно детально для українських читачів тему «Азбест і смерть» ми виклали в часописі «Науковий світ» [7], тому нижче вкажемо тільки головне. Епідемія залякування азбестом була започаткована у США, де Агентство захисту довкіл-

ля (ЕРА) прийняло рішення про смертельну небезпеку забруднення повітря волокнами азбесту. Підтримка з боку ЗМІ швидко зумовила загальний переляк і сягла рівня тотальної істерії, коли ЕРА вирішила добиватися повної заборони азбесту й вилучення матеріалів на його основі до середини 1990-х років. Та ще задовго до цієї дати десятки тисяч робітників віддирали плити і рулони ізоляції від труб чи перегородок, замінюючи іншими матеріалами. Фахівці вважають, що прямі втрати від «боротьби» з азбестом перевищили кілька мільярдів доларів США. Якщо ж додати час вимушеного закриття «на ремонт» шкіл, спорт- і кінозалів тощо, то «азбестова лихоманка» 1986–1990 років коштувала США не менше десяти мільярдів доларів.

Організатори боротьби з азбестом керувалися теорією «одноволоконної небезпеки», яка має щось спільне з реаліями впливу на клітини людини так званих «гарячих частинок» – мікропилу з високим умістом радіоактивних ядер, яких після аварії на Чорнобильській АЕС утворилося надто багато (розміром у частки міліметра випали досить швидко на Полісся, а от мікронні були перенесені на тисячі кілометрів). Ці частинки в легенях людини пошкоджують клітини (зазвичай – просто «випалюють» найближче оточення), що інколи може зумовити не просто поранення, а розвиток раку. Прихильники «одноволоконної небезпеки» запевняли всіх, що проникнення у поверхню альвеол легенів хоч одного короткого волокна будь-якого різновиду азбесту з високою ймовірністю призводить до утворення ракової пухлини навколо точки дії волокна.

В останній фразі присутні багато помилок і навіть антинаукових тверджень. Насамперед, притримуючись наукової етики, слід указати на те, що азбест є кілька і не всі вони утворюють гострі голочки. Серед поверхневих гірських порід найбільш поширений і добре відомий ще грекам, які й дали йому назву «asbestos – той, що горить, а не згорає», білий азбест хризотил (існує назва «гірський льон»). Усі азбести лег-

ко поділяються на надтонкі волокна-нанотрубочки чималої довжини (інколи понад 20 см). Майже 95% усього добутого і використаного азбесту становить хризотил, а він виявився *безпечною для людини речовиною*, бо при видобуванні і переробці ніколи не утворює гострі уламки волокон, а лише «заокруглені» і вигнуті дужкою, які набагато швидше від інших твердих волокон видаляються з організму людини завдяки діяльності загальновідомих захисних систем (деталізувати не будемо й унікального використання «неестетичних» термінів). Якнайдетальніші дослідження працівників азбестових кар'єрів та їхніх рідних у Канаді й США не виявили жодних ознак вищої канцерогенності волокон хризотилу порівняно з іншими видами пилу поширених порід (вугілля, мергелю тощо).

Зовсім іншими виявилися властивості пилу з «синього» і «коричневого» азбестів, які певний час видобували в Австралії та Південно-Африканській Республіці. Обидва мінерали утворювали надгострі мікроголочки, що легко проникали в тканину альвеол, викликаючи різні пошкодження (від найлегшої форми азбестозу аж до раку легенів). В окремих робітників праця з «синім» азбестом без респіратора вже за рік викликала помітне ураження легенів з утворенням передракових зон. Австралія ще на початку 1980-х років повністю припинила видобуток і використання цих видів азбесту. Так само зробили й інші держави, активізувавши видобуток і використання хризотилу для виготовлення шиферу і понад трьох тисяч інших продуктів. У тих же США й зараз хризотил використовується мільйонами тонн.

Коли через кілька років «азбестова лихоманка» вщухла, американські науковці підтвердили, що вона була зайвою і привела до недоцільного використання великих людських і фінансових ресурсів. Та заоканський успіх виробників «ондулінів» надихнув на безперервні намагання розпалити «лихоманку» в Європі, в Україні та на решті планети. На формування переляку в українців вони і наші рідні ЗМІ витратили

мало не 30 років, але в даний момент доволі близькі до успіху якщо не на «народному рівні», то хоча б на законодавчому. Ми всі розуміємо, що азбест не може сам по собі вилетіти з матеріалу шиферу і за прикладом зенітної ракети ганятися за людьми й цілеспрямовано рухатися в стінки альвеол. А от законодавці думають інакше і ще рік тому дозволили Міністерству охорони здоров'я видати наказ про повну заборону використання будь-яких азбестів на підставі... порад ВОЗ, а не наукових даних національних академій. Будемо сподіватися на те, що спрацює відоме «народне правило»: дурість наших законів і постанов значно нівельюється необов'язковістю їх виконання.

Для певного завершення теми «азбести і альвеоли» укажемо на цікаві події 2015 р. у Франції. Там завдяки використанню мікроскопів з наноточністю виявили накопичення в альвеолах французів неймовірно великої кількості карбонових нанотрубочок. Частина лежала пласко, але було чимало інших, що робили поверхню альвеол схожою на спинки переляканих їжаків [11]. Швидко виявили джерело їх появи – мільйони нейтралізаторів на практично всіх автомобілях розвинутої Європи. Наслідок доволі цікавий: указані дані якось так «не потрапили» у ЗМІ і «самі собою» зникли з Інтернету, а Франція, ФРН та інші держави стали з усіх сил прискорювати перехід з традиційних машин на електромобілі без платинових чи будь-яких інших нейтралізаторів.

Та приклад з азбестами є далеко не єдиним винятком у діяльності ВОЗ та інших міжнародних контор, напханих чиновниками з липкими руками. Набагато серйознішим прикладом «інформаційної епідемії» ми вважаємо тотальне засліплення і дебілізацію всього людства, яке спирається на теорію «глобального потепління через викиди CO₂». Ця тема, як відомо нам усім і зі ЗМІ, і з Інтернету, належить до найбільш загальнопоширених. Коли випадково якийсь день проходить без терористичних актів чи значних катастроф, то для підвищення рейтингу й привернення загаль-

ної уваги до себе ЗМІ обов'язково пропонують дані про те, яким буде рівень океану через 20–40–60–80 років. Навіть професіонали-науковці не можуть утриматися від загального ажіотажу і висловлюють людству «Друге Попередження» [13]. У даному випадку документ підписаний аж 15-ма тисячами фахівців-біологів, які категорично вимагають полишити в спокої ліси, перетворити половину Землі в заповідники і повністю припинити викиди CO₂ в атмосферу для зупинки «потепління».

На жаль, подібна відозва є прикладом антинаукового мислення і яскравим проявом «ефекту натовпу». Для оцінки стану і можливих змін температури того шару повітря, у якому перебувають люди, необхідно поставитися дуже критично до ЗМІ та познайомитися з сучасними досягненнями наук про Землю. Частина цієї інформації автор нещодавно виклав у статті [4], тому не наводитимемо тут таблиць і графіків, а узагальнимо сучасні наукові знання у вигляді кількох перевірених фактів.

Ідеться про те, що виявлено щонайменше 10 чинників впливу на значення середньої температури тропосфери (у грубому наближенні цю фразу можна замінити словом «клімат») такої ж чи більшої сили, як уміст вуглекислого газу в повітрі. Три з них пов'язані з коливаннями світності Сонця; п'ять (цикли Міланковича) є результатом поєднання змін положення вісі обертання Землі (прецесія та нутація) з наслідками поступального руху планети в цілому по дуже складній траєкторії; а два є «вибуховими». Один – падіння астероїдів чи комет, а другий є логічним наслідком нерівномірності «життя» кількох сотень середніх, великих і надвеликих вулканів Землі. Наприклад, надвеликий вибух Тоба приблизно 75 000 років тому ледь не винищив популяцію Homo Sapiens, а виверження одного з «великих» 3500 років тому на грецькому острові Санторін зруйнувало життя пенеппленної цивілізації Великого Трипілля і припинило «одуховлення людства», яке багато століть променіло з його теренів

і привело до спільності мов індоєвропейської сім'ї і появи такої прекрасної індоєвропейської культури [6].

А тепер доведемо, що слова «глобальне потепління» винайшли «міжнародні чиновники», а не нормальні науковці. Метикуваті люди з Брайтон-Біч чи контор Дюпона, які є підстави вважати ініціаторами боротьби з азбестами та «озоновою дірою» в Антарктиді, організували в 1988 році «Міжурядову групу експертів зі змін клімату (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC). Працівники одразу ж виявили «незаперечні докази змін клімату» (відкинувши застереження кількох науковців) і через Секретаріат ООН і тотальну підтримку ЗМІ примусили уряди більшості держав світу витратити ресурси на боротьбу з неіснуючою небезпекою. Тільки зараз – коли розпочався 30–40-річний цикл «сонячного похолодання» – світ починає потроху приходити до тями і помічати, що лід в Антарктиді товщає і все насправді з «потеплінням» не так жаско.

Винахідливість чималої кількості осіб, орієнтованих на «полегшення» гаманців надто довірливих осіб, не має жодних меж. Російські науковці виявили, що кожна тисяча-півтори громадян Російської Федерації утримує принаймні одного екстрасенса, що в сумі витрат значно перевищує бюджет усіх академічних установ.

На нещастя усіх порядних науковців світу подібні люді вирішили напасти саме на їхні гаманці, скориставшись розвитком Інтернету і пошукових систем та досягнення ними стадії появи можливості стеження за переважною більшістю наукових видань планети. Результатом стала «епідемія хіршеманії», посилена нещодавно «епідемією СКОПУС-ВЕБОС», через винайдення спеціфічних засобів для примусу науковців і викладачів ВНЗ публікувати свою продукцію тільки в особливій групі переважно англomовних часописів, які ще до появи комп'ютерів у результаті нормального ринкового змагання вже досягли позиції монополістів (прикладі часописів – Science, Nature, Cell та ін.).

Найвідоміший з новітніх технічних засобів до цього примусу – мало не безмежне використання «індексу Хірша – h». У принципі, потенційні читачі цієї статті вже мають непогане уявлення і про індекс Хірша (h), і про Scopus, і про Web of Science. Тому лише нагадаємо про те, що h-індекс був запропонований у 2005 р. фізиком з Каліфорнійського університету Хорхе Хіршем (Jorge Hirsch) як більш об'єктивний від попереднього сумнозвісного «індексу цитування» в розрахунку на вузькопрофесійне використання у «світі Sciences». Це виключно кількісна характеристика інтегральної «продуктивності» науковця, яка практично нічого не говорить про її якість і значення для прогресу людства. Обчислюють її автоматично і просто: якщо після публікації h статей кожна з яких була іншими фахівцями згадана щонайменше h разів, то науковець має індекс Хірша h. Публікація як завгодно важливої статті, на яку ніхто не послався із заздрості чи нерозуміння, дає нульовий індекс. Якщо в згаданих h статтях було N авторів з різним внеском, всі N при h цитуваннях одразу ж отримують індекс Хірша h.

Як і кожний новий інструмент, h-індекс має позитивні і негативні сторони. В Україні невелику кількість хороших оглядів можна віднайти в малодоступних останніх випусках журналу НАНУ «Наука і наукознавство», а от у Росії існує інтернет-видання «Троицкий вариант (<https://trv-science.ru/>)». Він цілком незалежний від урядових структур і РАН, виходить часто і за інтервал часу більше десяти років провідні науковці зі світовим реноме встигли провести дослідження h-індекса й опублікувати десятки матеріалів. У них запропоновано багато способів посилити його позитивні аспекти і частково нейтралізувати безсумнівну шкоду від його жорсткого застосування.

Науковці світу у ставленні до «хірша» одразу ж поділилися на різні групи через зміст своїх досліджень. Математики, яких загалом дуже мало, тільки «під дулом пістолета» підуть на його врахування, бо пишуть переважно одноосібні статті і навіть

теоретично не можуть досягнути великого h. Фізики численніші разів у 5–10, а біологи – у сотні разів, тому й h-індекси в них пропорційно вищі. Професійні дослідники мають просто колосальну перевагу над науковцями з вищої школи, бо не витрачають час на викладання і працюють великими групами, що автоматично значно підвищує шанс на один-другий «хіршик». У них значно більше контактів з колегами з усього світу, що додатково примножує рух до високих h-індексів.

Що це дає, засвідчимо прикладом [3]. Типовий інноватор А.О. Кльосов використав свої знання з динаміки реакцій з органічними молекулами і запропонував нові методи датування й аналізу ДНК-складової археологічних знахідок, чим викликав активний супротив усіх тих, хто за грубі гроші видавав довідку з установи РАН про те, що дана особа започатковує свої гени безпосередньо від Рюрика (830–879) (Кльосов довів, що серед сучасних росіян генів «варягів» немає зовсім, натомість, є свої, слов'янські). Кльосов проаналізував березневу статтю 92 авторів з 59 інститутів та організацій багатьох держав, у появі якої лідерство належить славнозвісному Девіду Рейху (David Reich) з Гарвардського університету. Нам у цій нашій статті важливим є не дискусія Кльосов-Рейх, а той факт, що абсолютна більшість учасників дійства просто надіслали археологічні зразки Рейху. Прочитуюмо А.О. Кльосова: «Серед авторів з Росії (і ближнього зарубіжжя) ті, хто надали музейні кістки для досліджень. Справа хороша, щоправда, кожен з них став автором статті з геномного аналізу і, як прийнято в науці, несе відповідальність за зміст статті. У добрі старі часи таким оголошували подяку в кінці статті, і це було цілком почесним. Але що робити, часи змінюються. Тепер кожне цитування цієї статті піде в актив кожного з 92 чоловік, увійде в їх «резюме». У персональне «портфоліо», як кажуть люди мистецтва» [3].

Для ліквідації можливості нескінченного «накручування» h-індексу шляхом самоцитування чи «дружнього цитування» че-

Приклад цін для того, аби «доценти з кандидатами мали щастя» [8]

Публікація в журналах SCOPUS			Публікація в журналах Web of Science		
Термін опублікування	Середньо, доларів США	Акція до... доларів США	Термін опублікування	Середньо, доларів США	Акція до... доларів США
1-3 місяці	1100	1000	5-8 місяців	2300	1700
4-5 місяців	900	800	9-12 місяців	1800	1400
6-7 місяців	700	600			
8-9 місяців	500	400			

рез скерування десятків тез у безліч видань була запропонована і співчутливо прийнята пропозиція створити рейтинг наукових видань і по-різному оцінювати публікації в найкращих, кращих, середульших і т.д. (найгірші називають «сміттям»). Як відомо, до найкращих увійшли переважно англомовні видання, які перебувають у базі даних Scopus і Web of Science. У даний момент у секторі вищої освіти України відбувається справжня «інформаційна епідемія», що полягає у категоричній вимозі до науково-викладацького персоналу публікуватися тільки і виключно в означених виданнях.

Кожен з читачів з *табл. 1* самостійно одразу ж визначить те, чи зможе він свою геніальну статтю «нобелівського рівня» оприлюднити в рекомендованих журналах. Ця таблиця містить типові зарубіжні повідомлення від імені «Міжнародного видавця ООО» (*табл. 1*).

Особливих коментарів таблиця не потребує. Хіба що можна поспівчувати «гуманітаріям» – вони практично утричі мають бути багатшими від «природничників» з їх журналами у SCOPUS. Це можна пояснити банальною причиною – надто малою кількістю часописів з високим рейтингом у групі «Web of Science». Та виправлення ситуації є справою найближчих років, адже правдами і неправдами множина часописів та усіляких видавництв швидко зростає до космічних показників, звісно, без пропорційного зменшення ціни однієї статті чи повідомлення. За підрахунками Є. Угриновича, який керує серйозною міжурядовою установою з назвою «Міжнародний центр наукової і технічної інформації», після уве-

дення h-індексу кількість різноманітних видань з твердженнями про свою присутність у Scopus і Web of Science зростає *приблизно в тисячу разів* [9].

Тут уже можна втриматися від коментарів і лише відзначити, що в світовому науковому полі розгорнулася серйозна суперечка щодо корисності чи шкідливості кількісного вимірювання якості та суспільно-економічного значення наукових творів. Позиція автора на стороні тих, хто вважає наукові відкриття спільним багатством і сподіваннями на світле майбутнє усіх мільярдів земель. Вони мають одразу йти в Інтернет, зазнавати перевірок і ставати «надією людства», а не засобом заробітків (а це мільярди доларів щороку!) групи монополістів.

А на українському науково-освітньому полі активізувалися перманентні зусилля «щось змінити на краще» у сфері аспірантури/докторантури і оцінювання кадрів та їх наукової продукції. Люди «з влади» (група «А») з фахових міркувань хочуть випередити Європу, тому зовсім не переймаються життєвими інтересами незрівнянно численніших «доцентів з кандидатами» (група «Б»). Вони цілком спроможні примусити всю, наприклад, педагогічно-філологічну частину (групу «Б-пф») публікуватися тільки у WoS-журналах. Якщо витратити трішки часу, то легко виявити, що в Україні до потреб усіх «Б» є усього лише 10 часописів, спроможних за цілий рік оприлюднити для багатотисячної групи «Б-пф» щонайбільше 120 (сто двадцять) статей (ціни коливаються від 0 до 2–3 тисяч грн). Скільки це коштує за рубежом чітко вказує *табл. 1*.

Тому автор з ноткою відчаю звертається до керівників групи «А»: будьте патріота-

ми, не виконуйте вимог Заходу розпочати ХХХ-навчання (секс-освіту) вже у дитсадках, відмовляйтеся негайно прийняти антиродинні закони на «захист унікальності геїв та інших збоченців».

ЛІТЕРАТУРА

1. В США разрешили применять «самостоятельный» искусственный интеллект для диагностики заболеваний. URL: <https://nv.ua/techno/innovations/v-ssha-razreshili-primenjat-samostojatelnyj-iskusstvennyj-intellekt-dlja-diahnostiki-zabolevanij-2463721.html> 13-04-2018
2. Искусственный интеллект научился составлять новые карты и уровни для компьютерных игр. URL: <https://www.dailytechinfo.org/infotech/10210-iskusstvennyj-intellekt-nauchilsya-sostavlyat-novye-karty-i-urovni-dlya-kompyuternyh-igr.html> 12-05-2018
3. **Клѣсов А.А.** «Геномный анализ» популяций о древней истории Средней Азии и Индии. URL: <http://pereformat.ru/2018/04/genomic-formation-asia/> (26-04-2018) 16-05-2018
4. **Корсак К.В.** Про засади правильного мислення у темі глобального потепління // Вища школа. 2018. № 1 (162). С. 72–81.
5. **Корсак К.В.** Освіта, суспільство, людина в ХХІ столітті: інтегрально-філософський аналіз: монографія. Київ; Ніжин: Вид-во НДПУ ім. М.Гоголя, 2004. 224 с.
6. **Корсак К.В., Корсак Ю.К.** Нооісторія і ноонаука про можливість другого українського одуховлення світу // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: збірник наукових праць. 2017. Вип. 69. С. 112–119. URL: <http://vestnikzgia.com.ua/article/view/102113>
7. **Корсак К.В.** «Азбестова лихоманка» у США та висновки з неї // Науковий світ. 2003. № 3. С. 18–19.
8. **Романенко В.** Товарищи учёные, доценты с кандидатами, это объявление для вас // Наука и жизнь Израиля. 7-12-2016. URL: <http://nizi.co.il/novosti-nauki/tovarishhi-uchyonye-docenty-s-kandidatami-eto-obyavlenie-dlya-vas.html> 14-03-2018
9. Угринович Е., Беляева С. Без шума и пыли. Как отделить достоверное научное знание от потока фоновой информации? // Поиск. 2017. № 39. URL: <http://www.poisknews.ru/theme/international/29028/29-09-24-11-2017>
10. **Уэйд Н.** На заре человечества. Неизвестная история наших предков: пер. с англ. М.: Альпина нон-фикшн, 2016. 460 с.: 20 ил. URL: <http://lib.rus.ec/b/609023/read>

Вельмишановні керівники МОН України! Пошкодуйте нерви «доцентів з кандидатами» і не ставте перед ними цілковито нереальні вимоги до виконання публікаційних стандартів!

REFERENCES

1. The United States allowed the use of an "independent" artificial intelligence to diagnose diseases. URL: <https://nv.ua/techno/innovations/v-ssha-razreshili-primenjat-samostojatelnyj-iskusstvennyj-intellekt-dlja-diahnostiki-zabolevanij-2463721.html> 13-04-2018 (In Russian)
2. The Artificial Intelligence learned how to compile new maps and levels for computer games. URL: <https://www.dailytechinfo.org/infotech/10210-iskusstvennyj-intellekt-nauchilsya-sostavlyat-novye-karty-i-urovni-dlya-kompyuternyh-igr.html> 12-05-2018 (In Russian)
3. **Kliosov A.A.** Genomic Analysis of Pop-Genetics on the Ancient History of Central Asia and India. URL: <http://pereformat.ru/2018/04/genomic-formation-asia/> (26-04-2018) 16-05-2018 (In Russian).
4. **Korsak K.V.** On the principles of correct thinking in the topic of global warming // Vyscha shkola (Higher school). 2018. No. 1 (162). P. 72–81 (In Ukrainian)
5. **Korsak K.V.** Education, Society, People in the 21st Century: Integral-Philosophical Analysis: monograph. Kyiv; Nizhyn: Edit. in M. Gogol NDPU, 2004. 224 p. (In Ukrainian)
6. **Korsak K.V., Korsak Yu.K.** Noohistory and noosciences about the possibility of the second Ukrainian world spiritualization // Humanitarian Bulletin of the Zaporizhzhya State Engineering Academy: Collection of scientific works. 2017. Vol. 69. P. 112–119. URL: <http://vestnikzgia.com.ua/article/view/102113> (In Ukrainian)
7. **Korsak K.V.** "Asbestos fever" in the USA and conclusions from it // Science world. 2003. № 3. P. 18–19. (In Ukrainian)
8. **Romanenko V.** Fellow scientists, associate professors with candidates, this is an ad for you // Science and Life of Israel. 7-12-2016. URL: <http://nizi.co.il/novosti-nauki/tovarishhi-uchyonye-docenty-s-kandidatami-eto-obyavlenie-dlya-vas.html> 14-03-2018 [In Russian]
9. **Ugrinovich E., Belyaeva S.** No noise and dust. How to separate reliable scientific knowledge from the flow of background information? // Poisk (Search). 2017. No 39. URL: <http://www.poisknews.ru/theme/international/29028/29-09-24-11-2017> (In Russian)
10. **Wade N.** Before the Dawn: Recovering the Lost History of Our Ancestors. M.: Alpina non-fikshn, 2016. 460 p.: 20 il. URL: <http://lib.rus.ec/b/609023/read> (In Russian)

11. Des nanotubes de carbone plein les poumons. URL: <http://www.sciencesetavenir.fr/sante/20151022.OBS8141/des-nanotubes-de-carbone-plein-les-poumons.html> 24-10-2015

12. Lessons from PISA for Japan. Strong Performers and Successful Reformers in Education. Paris, OECD Publishing, 2012. – 212 p. URL: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/education/lessons-from-pisa-for-japan_9789264118539-en

13. World Scientists' Warning to Humanity: A Second Notice / William J. Ripple, Christopher Wolf, Thomas M. Newsome, Mauro Galetti, Mohammed Alamgir, Eileen Crist, Mahmoud I. Mahmoud, William F. Laurance and 15,364 scientist signatories from 184 countries // BioScience. 13 November 2017. URL: <https://academic.oup.com/bioscience/advance-article/doi/10.1093/biosci/bix125/4605229>